
Petycja

W sprawie naprawy programu ochrony powietrza

Niniejszym wnosimy o podjęcie, w ramach dostępnych środków prawnych i kompetencji, wszelkich działań niezbędnych do naprawy uchwały:

- UCHWAŁA NR XXII/323/20 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO z dnia 7 września 2020 r. w sprawie uchwalenia Programu ochrony powietrza dla strefy lubuskiej wraz z planem działań krótkoterminowych

tak, by usunąć z niej wszelkie ograniczenia eksploatacji urządzeń spełniających wymogi ekoprojektu i wykorzystujących jako paliwo stałe odnawialne źródła energii (drewno kawałkowe, pellet, brykiet drzewny)

Wnosimy o zniesienie wszelkich zakazów i ograniczeń eksploatacji kominków i pieców na drewno (biopaliwo stałe), w szczególności miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń spełniających wymogi Ekoprojektu.

UZASADNIENIE

UCHWAŁA NR XXII/323/20 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO z dnia 7 września 2020 r. wprowadza ograniczenia eksploatacji urządzeń na odnawialne paliwa stałe spełniających wymogi ekoprojektu w tzw. dni smogowe

Drewno jest paliwem ekologicznym na każdym etapie jego przetwarzania i energetycznego wykorzystania. Produkcja drewna opałowego nie ma negatywnego wpływu na poziom zalesienia w Polsce a wręcz przeciwnie: stymuluje rozwój gospodarki przez zalesianie niezagospodarowanych gruntów i zapewnia miejsca pracy. Paliwa drzewne są w głównej mierze produktem ubocznym pozyskiwania i przetwarzania drewna pełnowartościowego wykorzystywanego w przemyśle meblarskim i w konstrukcjach drewnianych. Lokalne wykorzystywanie drewna przekłada się na minimalny ślad węglowy wynikający z transportu i przygotowania do wykorzystania jako stałego biopaliwa. Drewno z polskich lasów, jako uboczny produkt gospodarki leśnej, jest powszechnie dostępne i niedrogię.

W przypadku ogrzewania drewnem powstaje tyle samo dwutlenku węgla ile wchłonęło ono podczas swojego wzrostu, czego rezultatem jest zerowy bilans emisji CO₂. Jest to zgodne z polityką UE, której celem jest osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050r. Używanie drewna, w przeciwieństwie do gazu, który jest paliwem kopalnym, nie wiąże się z emisją gazów cieplarnianych i pozwala na spełnienie wymaganego przez UE udziału OZE w miksie energetycznym.

Zakazy i ograniczenia eksploatacji kominków należy zastąpić edukacją na temat prawidłowego spalania.

Programy Ochrony Powietrza i Uchwały Antysmogowe powinny być tworzone z dbałością o bezpieczeństwo energetyczne obywateli poprzez promowanie ogrzewaczy pomieszczeń opalanych odnawialną biomasą leśną, spełniających wymagania EKOPROJEKTU na równi z innymi urządzeniami zasilanymi OZE (jak np. pompy ciepła, fotowoltaika). Przepisy takie nie mogą prowadzić do powstawania lub zwiększania zjawiska ubóstwa energetycznego.

W obliczu rosnących cen gazu, braku pewności co do ciągłości dostaw tego surowca oraz zawieszenia przez dostawców gazu wykonywania nowych przyłączy, wszelkie ograniczenia możliwości używania biomasy prowadzą wprost do ubóstwa energetycznego i godzą w bezpieczeństwo energetyczne uzależniając ludzi od dużych sieci przesyłowych i skazując na monopol dostawców i związane z tym wysokie ceny.

Pełną listę argumentów za zmianą obecnych przepisów znajdziecie Państwo w załączonych dokumentach:

- Oficjalne Stanowisko Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Kominki i Piece w sprawie zakazów palenia drewnem, uchwał antysmogowych i programów ochrony powietrza

Członek Cechu Zdunów Polskich

Krzysztof Motel

OGÓLNOPOLSKIE STOWARZYSZENIE KOMINKI I PIECE

OFICJALNE STANOWISKO W SPRAWIE ZAKAZÓW PALENIA DREWNEM, UCHWAŁ ANTYSMOGOWYCH I PROGRAMÓW OCHRONY POWIETRZA

Działając w imieniu Ogólnopolskiego Stowarzyszenia „Kominki i Piece” z siedzibą w Zdunach przedkładam oficjalne stanowisko w sprawie zakazów palenia drewnem, uchwał antysmogowych i programów ochrony powietrza, wraz z wnioskiem o wnikliwe pochylenie się nad prezentowanymi przez Stowarzyszenie poważnymi wątpliwościami o charakterze systemowym oraz nawiązanie dialogu społecznego w celu doprowadzenia przepisów prawa krajowego do zgodności z wiążącymi Rzeczpospolitą Polską normami Wspólnotowymi.

Ogólnopolskie Stowarzyszenie "Kominki i Piece" jest dobrowolnym i samorządnym zrzeszeniem osób fizycznych, osób prawnych, przedsiębiorców i innych organizacji społecznych i gospodarczych zainteresowanych sprawami związanymi z branżą kominkową i zduńską oraz dbałością o poszanowanie środowiska naturalnego i zdrowia ludzkiego w duchu regulacji europejskich

Drewno to polskie, ekologiczne, odnawialne źródło energii i naturalny magazyn energii słonecznej. To biopaliwo stałe, niekopalne (w przeciwieństwie do węgla i gazu) - zalecane do powszechnego stosowania w Unii Europejskiej dyrektywą PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. Drewno kawałkowe, zrębki, pellet, brykiet to produkty biomasy drzewnej, które zgodnie z art. 2 pkt. 3 i 7a Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, dalej jako ustawa o OZE - są zaliczane do odnawialnych źródeł energii.

Drewno jest paliwem ekologicznym na każdym etapie jego przetwarzania i energetycznego wykorzystania. Produkcja drewna opałowego nie ma negatywnego wpływu na poziom zalesienia w Polsce a wręcz przeciwnie: stymuluje rozwój gospodarki przez zalesianie niezagospodarowanych gruntów i zapewnia miejsca pracy. Paliwa drzewne są w głównej mierze produktem ubocznym pozyskiwania i przetwarzania drewna pełnowartościowego wykorzystywanego w przemyśle meblarskim i w konstrukcjach drewnianych. Lokalne wykorzystywanie drewna przekłada się na minimalny ślad węglowy wynikający z transportu i przygotowania do wykorzystania jako stałego biopaliwa. Drewno z polskich lasów, jako uboczny produkt gospodarki leśnej, jest powszechnie dostępne i niedrogi.

W przypadku ogrzewania drewnem powstaje tyle samo dwutlenku węgla ile wchłonęło ono podczas swojego wzrostu, czego rezultatem jest zerowy bilans emisji CO₂. Jest to zgodne z polityką UE, której celem jest osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050r.

Nasze Stowarzyszenie stanowczo sprzeciwia się wszelkim zakazom i ograniczeniom ogrzewania drewnem, zwłaszcza w instalacjach przeznaczonych wyłącznie do stosowania biomasy, spełniających wymogi ekoprojektu. Przepisy ustawy o OZE oraz ustawodawstwo i praktyka europejska są w kwestii drewna jednoznaczne. Przykładem mogą być chociażby Włochy, Szwajcaria, Austria, Francja, Niemcy czy znane z rygorystycznego podejścia do ekologii kraje skandynawskie, gdzie ogrzewanie drewnem jest czymś normalnym i nie budzącym zastrzeżeń. Zakazy używania

drewna jako paliwa w naszej strefie klimatycznej, co jest często przemilczane, powodują zwiększenie zużycia gazu, który jest paliwem kopalnym, droгим i w większości pochodzącym z importu, co zmniejsza nasze bezpieczeństwo energetyczne.

Uchwały antysmogowe i Programy Ochrony Powietrza, jakkolwiek z założenia słuszne i potrzebne, jednak ze względu na silny wpływ lobbystów prowadzą do wypaczenia swojego głównego celu jakim jest poprawa jakości powietrza. Znane nam uchwały antysmogowe w większości przypadków obarczone są rażącymi błędami w kontekście ekologii, walki ze smogiem, promowania OZE oraz logiki i sensowności wprowadzanych regulacji.

Oto najważniejsze zastrzeżenia, jakie OSKP ma do obowiązujących uchwał antysmogowych i Programów Ochrony Powietrza:

1. Zestawianie drewna razem z węglem w grupie “paliw stałych” i zakazywanie używania go jako źródła energii (np. krakowska uchwała antysmogowa, mazowiecki POP). Drewno jest odnawialnym źródłem energii i wszelkie zakazy jego używania w charakterze paliwa są działaniem antyekologicznym i niezgodnym z polityką klimatyczną UE.

2. Zakaz eksploatacji kominków i miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń w tzw. dni smogowe we wszystkich urządzeniach bez rozróżnienia nowoczesnych, spełniających wymogi ekoprojektu, niskoemisyjnych kominków i pieców od innych (np. małopolski POP, mazowiecki POP). Miejscowe ogrzewacze pomieszczeń, o których mówi “Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe” zapewniają czyste, wysoko wydajne energetycznie spalanie z minimalną emisją zanieczyszczeń mieszczącą się w granicach wyznaczonych przez uregulowania prawne, które w UE zaczną obowiązywać dopiero od 1.01.2022 roku. Potwierdzają to w pierwszej kolejności badania tych urządzeń przeprowadzone przez laboratorium posiadające akredytację Polskiego Centrum Akredytacji (PCA) w zakresie oceny zgodności z odpowiednimi normami, będącą podstawą do ich wprowadzenia na rynek i dopuszczenia do obrotu. Nad opracowaniem i przyjęciem do procedury legislacyjnej Rozp. KE (UE) 2015/1185 w/s ekoprojektu, które będzie obowiązywać od 01.01.2022 na terenie całej UE ustanawiając bezpieczne graniczne wartości emisji dla ogrzewaczy pomieszczeń pracowali eksperci ze wszystkich państw członkowskich. Wypracowane rozwiązania są w zupełności wystarczające dla zapewnienia odpowiednio wysokiej sprawności energetycznej ogrzewaczy pomieszczeń, w tym kominków i ich niskiej emisyjności.

Przeprowadzone przez laboratorium posiadające akredytację PCA, na zlecenie OSKP badania emisji z nowoczesnych ogrzewaczy pomieszczeń zasilanych drewnem opałowym, o wilgotności poniżej 20%, w rzeczywistych warunkach eksploatacji jednoznacznie potwierdzają ich wysokie parametry w zakresie spełnienia wymagań granicznych wartości emisji, znacząco niższe wartości w odniesieniu do CO, PM, OGC, NO_x od określonych w Rozporządzeniu KE UE (2015/1185), w porównaniu do urządzeń nie spełniających wymogów ekoprojektu. Emisje pyłu, lotnych związków organicznych (OGC), tlenku węgla są niższe o prawie 30 razy. Co ważne, emisja wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, w tym o charakterze mutagennym i kancerogennym takich jak benzo(a)piren jest ponad stukrotnie niższa, niż to jest przyjmowane w założeniach do uchwał antysmogowych. Ponadto emisja dwutlenku siarki jest również zredukowana o ponad 98% w porównaniu do stosowania węgla jako paliwa. Niższa jest również emisja tlenków azotu, z uwagi na niższą zawartość azotu w biomasie drzewnej w porównaniu do węgla. Można z całą pewnością powiedzieć, że są to ekologiczne, niskoemisyjne urządzenia grzewcze a ich wpływ na środowisko jest zminimalizowany.

W praktyce ścisłe przestrzeganie takich zakazów eksploatacji prowadzi wręcz do pogorszenia jakości powietrza zmuszając mieszkańców do używania starego, dymiącego pieca węglowego będącego głównym źródłem ogrzewania zamiast nowoczesnego, ekologicznego i niskoemisyjnego kominka na drewno.

Tytułem miarodajnego przykładu podnoszę, iż w opracowaniu wykonanym przez ATMOTERM S.A. na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego przyjęto bardzo niekorzystny, zawyżony, **błędny** wskaźnik emisji pyłów TSP na poziomie 550 g/GJ, zamiast 20-krotnie niższego 26g/GJ wg dyrektywy Ekoprojekt dla biomasy leśnej spalanej w ogrzewaczach pomieszczeń (piece, kominki, piece kaflowe, kuchnie).

Analizując opracowanie wykonane przez ATMOTERM S.A. na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w ramach pracy pt. „Wykonanie analizy z zakresu ochrony powietrza oraz odnawialnych źródeł energii na potrzebę opracowania nowego Programu Ochrony Powietrza dla województwa małopolskiego wraz z weryfikacją i aktualizacją narzędzi sprawozdawczości z realizacji programu" (umowa z dnia 4.11.2019) dot. przyjętej metodyki inwentaryzacji emisji dla potrzeb nowego POP dla województwa małopolskiego zwracamy uwagę, **iż przyjęto bardzo niekorzystny, drastycznie zawyżony, a tym samym błędny wskaźnik emisji pyłów TSP na poziomie 550 g/GJ dla biomasy leśnej spalanej w ogrzewaczach pomieszczeń (piece, kominki, piece kaflowe, kuchnie)**

(Wskaźniki emisji na podstawie Centralnej Bazy Emisji opracowane przez Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami – Paliwa inne niż stałe.

<http://www.ichpw.pl/blog/2017/12/11/wskazniki-emisji-zanieczyszczen-powietrza-emitowanych-indywidualnych-zrodel-ciepla>)

Wskaźnik ten powinien zostać niezwłocznie zaktualizowany, dostosowany do europejskich wymagań, a projekt POP zmieniony i dostosowany do jego nowej wartości.

Już poprzednia uchwała antysmogowa dla woj. małopolskiego wprowadziła od 1 lipca 2017 r. wymóg spełnienia dyrektywy Ekoprojekt przez ogrzewacze pomieszczeń instalowane na terenie województwa. A dyrektywa ta wymaga spełnienia emisji pyłów na poziomie 26 g/GJ dla urządzeń spalających biomasę leśną.

Nieuzasadniony zakaz palenia drewnem, nierealne z założenia, błędnie obliczone spodziewane redukcje pyłów - naraził na znaczne straty nie tylko firmy z branży grzewczej ale i mieszkańców zmuszonych do niepotrzebnej niekiedy wymiany urządzeń, a publiczne fundusze na nieuzasadnione wydatki na ich wymianę.

Dotychczasowe pomysły nie przyniosły żadnej istotnej zmiany powietrza w Krakowie, co widać w pomiarach zanieczyszczeń w obecnej sytuacji i sprzed zakazu palenia drewnem i węglem. Jest to konsekwencją błędnego rozpoznania faktycznych źródeł zanieczyszczeń powietrza w Krakowie.

Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla z siedzibą w Zabrze, gdzie badano ogrzewacze pomieszczeń opalane drewnem podał wskaźniki zarówno dla węgla jak i biomasy leśnej (drewna) :

(„Wskaźniki emisji zanieczyszczeń powietrza emitowanych z indywidualnych źródeł ciepła” z 2017 r. - Tabela 29. Wskaźniki emisji dla zamkniętych ogrzewaczy pomieszczeń (kominek zamknięty, piec, piecokuchnia), opalanych węglem, spełniających wymogi dotyczące ekoprojektu, 31g/GJ (wartość opałowa 26,5 MJ/kg, zawartość tlenu 13%) - wskaźnik emisji pyłu całkowitego TSP dla biomasy leśnej - 27 g/GJ.

To przecież zalecany poziom 20-stokrotnie niższy (!) niż przyjęty w Programie Ochrony Powietrza dla województwa małopolskiego.

Warto szczególnie również podkreślić, że w obecnych Programach Ochrony Powietrza nie zostały uwzględnione ogrzewacze pomieszczeń opalane biomasą leśną, spełniające normy dyrektywy Ekoprojekt, w której emisja pyłów zawieszonych, jest na zdecydowanie niższym, wspomnianym poziomie 27 g/GJ.

To wymagający naprawy błąd!

Takie rozróżnienie zostało natomiast wprowadzone w przypadku węgla kamiennego (Tabela 2.

Wskaźniki emisji na podstawie Centralnej Bazy Emisji opracowane przez Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami – Paliwa stałe), gdzie poziom emisji pyłów TSP dla ogrzewaczy pomieszczeń opalanych węglem spełniających wymogi EKOPROJEKTU jest na poziomie 31g/GJ.

To poziom niemal 18-stokrotnie niższy dla węgla, niż wskaźnik przyjęty w projekcie POP dla ogrzewaczy pomieszczeń opalanych biomasą leśną!

To nieporozumienie - o emisji substancji szkodliwych pomiędzy węglem i drewnem opalowym się nie dyskutuje – różnice są znaczne na korzyść biomasy leśnej podczas spalania w tej samej klasie urządzeń.

To nie jest rzetelnie opracowany projekt z dochowaniem należytej staranności. Należy go gruntownie zweryfikować. Błąd ten umożliwił przed czterema laty uzasadnienie wprowadzenia kuriozalnego zakazu palenia drewnem w Krakowie, choć nie było nawet śladowych jego ilości w receptorowym badaniu powietrza w Krakowie przed wprowadzeniem zakazu.

Wprowadzanie podobnych rozwiązań na Mazowszu byłoby katastrofalnym błędem oraz stałoby w jawnej sprzeczności z normami prawnymi Unii Europejskiej promującej biomasę spalaną w paleniskach zgodnych z ekoprojektem jako istotny element dywersyfikacji OZE i składnik budowania bezpieczeństwa energetycznego euroobywateli.

3. Zważywszy na istniejący w Polsce stan epidemiczny uchwalanie wszystkich POP nastąpiło bez wyczerpujących, rzetelnych, niezbędnych konsultacji społecznych, w szczególności wysłuchania i uwzględnienia argumentów przedstawicieli branży profesjonalistów pozyskiwania energii z biomasy, należyście przygotowanych teoretycznie i praktycznie, zrzeszonych w cechach rzemieślniczych oraz organizacjach zawodowych i społecznych, dla których troska o środowisko naturalne w duchu zrównoważonego rozwoju i zasady proporcjonalności jest priorytetem;

4. Uzależnienie możliwości instalowania lub użytkowania nowoczesnych, niskoemisyjnych miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń od braku dostępu do sieci gazowej lub ciepłowniczej (uchwały antysmogowe pomorska, świętokrzyska, lubelska). Takie zapisy prowadzą wprost do promowania gazu (z importu), który jest paliwem kopalnym kosztem drewna będącego odnawialnym i ekologicznym źródłem energii. Skutkiem tych przepisów jest pozbawienie mieszkańców możliwości ogrzewania się produktami przetwarzania biomasy drzewnej i skazanie ich na monopol dostawcy wyjątkowo szkodliwych i pozbawionych przyszłości paliw kopalnych (gaz i węgiel), co jest również wątpliwe w świetle przepisów o ochronie konkurencji. Uzależnienie społeczeństwa od promowanych przez obcy kapitał nieekologicznych paliw kopalnych, jakim jest gaz, będzie bardzo kosztowne i nie doprowadzi do poprawy jakości powietrza.

Podczas gdy uchodzący za najbardziej przyjazne mieszkańcom miasto Europy - Wiedeń - odchodzi od gazu i oleju opałowego, polska polityka regionalna prowadzi do rezygnacji z OZE na rzecz anachronicznych paliw kopalnych.

<https://gramwielone.pl/dom-energooszczedny/34548/wieden-wprowadza-zakaz-montazu-kotlow-gazowych-i-olejowych>

W Programach Ochrony Powietrza i Uchwałach Antysmogowych powinien znaleźć się zapis o możliwości użytkowania ogrzewaczy pomieszczeń opalanych biomasą leśną, spełniających wymogi dyrektywy Ekoprojekt, wzorem innych ogrzewaczy - zwłaszcza w sezonie grzewczym. W sytuacjach awaryjnych, np. podczas przerw w dostawach energii elektrycznej, awarii sieci ciepłowniczej czy gazu trwających dłużej niż kilka godzin, są to urządzenia nieocenione, zapewniające bezpieczeństwo energetyczne mieszkańcom. **Takie podejście do biomasy obserwujemy w całej Unii Europejskiej - Kraków jest jedynym miastem z zakazem palenia biomasą, a obecnie te karygodne błędy zaczynają docierać do**

Mazowsza.

Przesłanką do doprowadzenia uchwał antysmogowych do stanu zgodności z normami UE jest również fakt, że obecnie produkowane w Polsce urządzenia spełniają najbardziej rygorystyczne normy, które od 01.01.2022 r. zaczną obowiązywać w całej UE. Informowaliśmy o tym cztery lata temu podczas poprzednich konsultacji społecznych w Małopolsce. Na terenie Krakowa wprowadzono zakaz użytkowania palenisk na paliwa stałe, nie rozróżniając węgla od biomasy leśnej i posiłkując się badaniami urzędów z lat 90-tych, które nie powinny być od dawna użytkowane i oddane na złom. Emisja kilkudziesięciokrotnie przewyższała emisję substancji szkodliwych podczas spalania drewna w stosunku do urządzeń już wówczas produkowanych.

Wzorem takich państw jak choćby Austria czy Niemcy urządzenia na biomasę leśną powinny być szeroko zalecane i dofinansowywane. Brak wiedzy o zaletach biomasy wśród osób decydujących o czystym powietrzu cofa nas wstecz, a wykorzystują to korporacje i lobbyści manipulując opinią publiczną. Walka trwa o rynek zbytu, maksymalny drenaż rynku i niszczenie krajowych zasobów energii, a nie o czyste powietrze.

W 2018r. Produkcja pelletu drzewnego w Niemczech osiągnęła rekordowy poziom. Jak poinformowało Niemieckie Stowarzyszenie Energii i Pelletu (DEPV), wzrost w stosunku do poprzedniego roku wyniósł 7,3%. Zapotrzebowanie niemieckich gospodarstw domowych nieustannie rośnie. W 2018r. w Niemczech zainstalowano 33 tys. nowych pieców zasilanych pelletem. Łącznie w tym kraju pracuje ok 460 tys. domowych instalacji opartych na tym źródle energii, których zapotrzebowanie sięga 2,1 mln ton. Ogółem ze spalanie pelletu w minionym roku uzyskano 10,5 terawatogodzin energii, **co stanowiło około 6% energii odnawialnej w sektorze grzewczym.**

W 2020 r. W Niemczech przewidziano dopłaty do źródeł odnawialnej energii spalających drewno opałowe i pellet (biomasę) - kwoty do 45% inwestycji. *Dofinansowanie do drewna opałowego i pelletu w Niemczech w 2020 r.*

https://www.bafa.de/DE/Energie/Heizen_mit_Erneuerbaren_Energien/heizen_mit_erneuerbaren_energien_node.html

Szwajcaria słynąca z komfortu życia w pełni promuje spalanie drewna w nowoczesnych paleniskach prowadząc od lat kampanię społeczną na rzecz poprawnego spalania.

Europa nie stoi zakazami, a budowaniem świadomości społecznej. Nie bądźmy skansenem dla świata.

Polscy „ekolodzy” z alarmów smogowych unikają takich słów jak "pellet" i "drewno opałowe" w pozytywnym tych słów znaczeniu. Są to najlepsze bo przewidywalne Odnawialne Źródła Energii. Konkurencja dla gazu i oleju opałowego. Te najbardziej ekologiczne paliwa odnawialne, które promuje cała Europa zostały uwzględnione przez polskie warunki techniczne WT2021.

5. Wnosimy o promowanie bezpieczeństwa energetycznego w Programach Ochrony Powietrza i Uchwałach Antysmogowych poprzez promowanie ogrzewaczy pomieszczeń opalanych odnawialną biomasą leśną, spełniających wymagania EKOPROJEKTU na równi z innymi urządzeniami zasilanymi OZE (jak np. pompy ciepła, fotowoltaika).

Ogrzewacze pomieszczeń na biomasę leśną są niezastąpione z uwagi na bezpieczeństwo energetyczne i ze względu na wymogi zawarte w nowych warunkach technicznych WT 2021.

Obecne czasy cechuje niepewność zmuszająca do przemyśleń. Kryzys klimatyczny związany z globalnym ociepleniem, anomalie pogodowe, ryzyko blackoutu, sytuacja polityczna i związana z nią zależność energetyczna, czy ostatnio pandemia. W każdym domu powinno być miejsce na alternatywne, dodatkowe źródło ogrzewania, niezależne od przerw w dostawie prądu, ciepła czy gazu. Główne źródła ogrzewania: kocioł gazowy, pompa ciepła czy kocioł na paliwo stałe z automatycznym podajnikiem wymaga zasilania prądem, a panele fotowoltaiczne najniższą

sprawność mają w szczycie sezonu grzewczego grudzień – styczeń - luty).

Ekologiczne ogrzewacze pomieszczeń na biomasę leśną są niezastąpione w zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego mieszkańcom z uwagi na pracę bez zasilania prądem, najłatwiejszą dostępność do zasobów paliwa, czystość jego spalania i najniższą cenę ze wszystkich nośników energii.

Na stronie Małopolska w Czystej Atmosferze wśród informacji o odnawialnych źródłach energii nie zostały uwzględnione kotły opalane drewnem/pelletem. Jest to niezgodne z polityką klimatyczną Unii Europejskiej ponieważ 1 stycznia 2021 r. wchodzi w życie nowe wymagania odnośnie warunków technicznych dla budownictwa jedno- i wielorodzinnego WT 2021. Obniżeniu ulega wskaźnik EP (roczne zapotrzebowanie na energię pierwotną) co spowoduje konieczność stosowania urządzeń na energię odnawialną. Standardów tych nie spełnią nowoczesne kotły węglowe, ale również kotły olejowe i gazowe, nawet te najnowocześniejsze - kondensacyjne. Niektóre pompy ciepła - bez wykorzystania OZE, nie będą spełniać nowych rygorystycznych norm.

Jedynie wariant z kotłem na biomasę/drewno spełnia wymagania dla nowych budynków dot. EP w każdym (niezależnie od powierzchni) budynku.

Niech Mazowsze nie powiela tych błędów.

6. Wnosimy o zastosowanie edukacji o prawidłowym - współprądowym spalaniu paliw stałych jako jednego z podstawowych działań w walce ze smogiem. Edukacja prawidłowego spalania paliw – również gazu, jest najtańszym sposobem na poprawę jakości powietrza – nie zaś polityka zakazowa.

Mając na uwadze, że wymiana przestarzałych urządzeń jest procesem niezwykle kosztownym i długofalowym **należy postawić na edukację właściwego spalania paliw**, która jest zdecydowanie tańszą metodą poprawy jakości powietrza. Należy zacząć budowę świadomości społecznej od podkreślenia wpływu jednostki na jakość spalania paliw a nie od przymusowej wymiany urządzenia dzięki dotacjom. W krótszej perspektywie to z pewnością edukacja prawidłowego spalania paliw sprawi, że będziemy oddychać zdrowszym powietrzem. Edukacja powinna dotyczyć prawidłowego użytkowania urządzeń: rozpalania współprądowego (**palenie od góry**), które ma olbrzymi wpływ na zmniejszenie emisji szkodliwych substancji, stosowania odpowiedniego opału, informowania o skutkach wysokich stężeń szkodliwych substancji w powietrzu, stosowania filtrów pyłów itd...

Odnosimy nieodparte wrażenie, że „zaangażowanym” w poprawę jakości powietrza kompletnie nie zależy na takiej edukacji. **Wymiana urządzeń bez edukacji nie rozwiąże problemu niskiej emisji.** W dziedzinie technologii spalania paliw stałych w Polsce nastąpił olbrzymi postęp skutkujący wysoką sprawnością energetyczną oraz małym ładunkiem emitowanych zanieczyszczeń, **o czym twórcy Programów Ochrony Powietrza i Uchwał Antysmogowych nie chcą wiedzieć.**

Zwracamy uwagę iż zbyt wysoki poziom NOx w Krakowie, występuje również w miesiącach letnich, kiedy nie można przypisać jego poziomu piecom na biomasę leśną. W atmosferze tworzy on wybitnie trujący i rakotwórczy dwutlenek azotu. Przypisywany jest on głównie **przemysłowi i komunikacji**. Poziom NOx ma też wg specjalistów bezpośredni związek z jakością spalanego gazu lub z jego **złym spalaniem w urządzeniach gazowych, piecach, szczególnie domowych kuchenkach gazowych i w obiektach komercyjnych**. Jego poziom z marca 2020 r. (brak przemysłu i komunikacji) jest porównywalny do poziomu z sierpnia 2019r. - wtedy nie pali się przecież w piecach i kominkach!

Czy zatem dopiero pandemia musiała obnażyć przekłamania o zanieczyszczaniu powietrza przez kotły, piece i kominki? Jakość spalania gazu powinna być co najmniej raz w roku sprawdzana w każdym urządzeniu – ilu właścicieli urządzeń gazowych to robi? Edukacja właściwego spalania wszystkich paliw bez wyjątku - jest niezbędna! Gaz i olej opałowy nie są panaceum na kłopoty z klimatem, a wręcz przeciwnie.

Nasze stowarzyszenie jest przygotowane od lat zarówno do nauki zawodu osób montujących ogrzewacze pomieszczeń pod kątem uzyskiwania uprawnień, jak i do szkolenia użytkowników pod kątem właściwego spalania paliw.

7. Wnosimy o uwzględnienie zapisów "Uchwały o prawidłowym spalaniu" jako prawnego narzędzia do walki ze smogiem.

"Uchwała o prawidłowym spalaniu" to gotowy przepis na edukację oraz egzekwowanie bezdymnego palenia w obsługiwanych ręcznie piecach i kotłach. Jej główny zapis brzmi: "W instalacjach grzewczych określa się sposób wykorzystania paliw, polegający na stosowaniu współprądowej techniki spalania lub techniki spalania w prądzie krzyżowym." Nie działa na oślep jak inne uchwały tylko trafia dokładnie w źródła gęstego dymienia i je natychmiast eliminuje. Przy okazji zmniejsza ubóstwo energetyczne, bo spalony prawidłowo dym (a nie wypuszczony kominem) to dodatkowa energia.

Uchwała oparta jest na podstawach naukowych i wytycznych Ministerstwa Środowiska RP. Przeznaczona jest dla samorządów: gmin oraz województw.

Popierają ją: Polskie Forum Klimatyczne, Polski Klub Ekologiczny okręg tarnowski, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kominki i Piece, Cech Zduńów Polskich, Krajowa Izba Kominiarzy, Międzywojewódzki Cech Kominiarzy. W jej rozwijaniu współpracują stale: straże miejskie, policja, straże pożarne, rady osiedli, samorzady, służba leśna.

8. W przekonaniu Stowarzyszenia zakazy wprowadzane aktami prawa miejscowego są niezgodne z normami wspólnotowymi jakie wiążą Rzeczpospolitą Polską na mocy Traktatu.

Prawidłowa implementacja do krajowego porządku prawnego Dyrektywy Parlamentu Europejskiego I Rady 2009/125/We z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią musi bowiem polegać na wprowadzeniu przepisów uwzględniających następujące cele:

- A. **Rozbieżności pomiędzy przepisami prawnymi lub środkami administracyjnymi przyjętymi przez państwa członkowskie w stosunku do ekoprojektu dla produktów związanych z energią mogą stwarzać bariery w handlu i zniekształcać konkurencję we Wspólnocie i w związku z tym mogą mieć bezpośredni wpływ na ustanowienie i funkcjonowanie rynku wewnętrznego.** Harmonizacja przepisów krajowych jest jedynym środkiem zapobiegającym powstawaniu wspomnianych barier w handlu i nieuczciwej konkurencji. Rozszerzenie zakresu zastosowania dyrektywy na wszystkie produkty związane z energią umożliwi harmonizację na poziomie Wspólnoty wymogów dotyczących ekoprojektu dla wszystkich istotnych produktów związanych z energią.
- B. Ekoprojekt produktów jest podstawowym czynnikiem w strategii Wspólnoty dotyczącej zintegrowanej polityki produktowej. Jako podejście zapobiegawcze, mające na celu optymalizację ekologiczności produktów przy zachowaniu ich cech funkcjonalnych, daje rzeczywiste **nowe możliwości producentom, konsumentom oraz całemu społeczeństwu**
- C. Należy ustanowić spójne ogólne zasady stosowania we Wspólnocie wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią w celu zapewnienia **swobodnego przepływu tych produktów**, które spełniają takie wymogi, oraz w celu poprawy ogólnego poziomu wpływu, jaki wywierają na środowisko. Takie wymogi wspólnotowe powinny uwzględniać zasady uczciwej konkurencji i handlu międzynarodowego.
- D. Państwo członkowskie, które uzna za konieczne utrzymanie przepisów krajowych ze względu na nadrzędne potrzeby w zakresie ochrony środowiska lub wprowadzenie nowych przepisów opartych na nowych dowodach naukowych dotyczących ochrony środowiska ze względu na szczególny problem tego państwa członkowskiego, powstały po przyjęciu obowiązujących środków wykonawczych, może to zrobić zgodnie z warunkami określonymi w art. 95 ust. 4, 5 i 6 Traktatu, który przewiduje **uprzednią notyfikację i uzyskanie zgody Komisji**.

- E. W celu zmaksymalizowania korzyści dla środowiska wynikających z ulepszonych projektów konieczne może być poinformowanie konsumentów o cechach środowiskowych i ekologiczności produktów związanych z energią oraz **doradzanie im, jak używać takiego produktu w sposób przyjazny dla środowiska.**
- F. **Pierwszeństwo powinno zostać przyznane** alternatywnym sposobom działania, np. **samoregulacjom ustalanim przez daną branżę**, jeśli prawdopodobne jest, iż takie działanie spowoduje szybsze lub mniej kosztowne osiągnięcie celów polityki niż wprowadzenie wymogów obowiązkowych. **Środki legislacyjne mogą okazać się konieczne, jeżeli siły rynkowe nie będą ewoluować w odpowiednim kierunku lub z zadawalającą szybkością.**
- G. Samoregulacja, w tym dobrowolne umowy jako jednostronne zobowiązania branży, może umożliwić szybki postęp ze względu na możliwość jej szybkiego i oszczędnego wdrożenia, a także umożliwić elastyczne i odpowiednie dostosowanie do opcji technologicznych i wrażliwości rynku.
- H. Do oceny dobrowolnych umów lub innych środków samoregulacji, przedstawionych jako alternatywa dla środków wykonawczych, powinny być dostępne informacje dotyczące przynajmniej następujących kwestii: możliwości udziału, wartości dodanej, reprezentatywności, określonych ilościowo i rozłożonych w czasie celów, udziału społeczeństwa obywatelskiego, nadzoru i sprawozdawczości, opłacalności administrowania inicjatywą samoregulacji oraz zrównoważonego charakteru.
- I. Dyrektywa powinna także wspierać wdrażanie ekoprojektu w małych i średnich przedsiębiorstwach (MŚP) oraz w bardzo małych przedsiębiorstwach. Takie wdrażanie można ułatwić poprzez powszechny i łatwy dostęp do informacji związanych z przyjaznym dla środowiska charakterem ich produktów.
- J. Produkty związane z energią spełniające wymogi dotyczące ekoprojektu, ustanowione w środkach wykonawczych do niniejszej dyrektywy, powinny posiadać oznakowanie „CE” i związane z nim informacje w celu umożliwienia wprowadzenia ich do obrotu na rynku wewnętrznym oraz ich swobodnego przepływu. Rygorystyczne egzekwowanie środków wykonawczych jest niezbędne w celu redukcji oddziaływania na środowisko produktów związanych z energią podlegających regulacji oraz zapewnienia **uczciwej konkurencji.**
- K. Podczas przygotowywania środków wykonawczych oraz planu prac Komisja powinna skonsultować się z przedstawicielami państw członkowskich, a także z zainteresowanymi stronami związanymi z daną grupą produktów, takimi jak **przedstawiciele branż przemysłowych**, w tym MŚP i **rzemieślników**, związki zawodowe, **handlowcy, detaliści, importerzy**, organizacje ochrony środowiska oraz organizacje konsumenckie.
- L. Należy uwzględnić moduły i zasady planowane do wykorzystania w dyrektywach harmonizacji technicznej ustanowione w decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 768/2008/WE z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie wspólnych ram dotyczących wprowadzania produktów do obrotu
- M. W interesie funkcjonowania rynku wewnętrznego jest posiadanie norm zharmonizowanych na poziomie Wspólnoty. Po opublikowaniu odniesienia do takiej normy w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej zgodność z nią powinna uzasadniać domniemanie zgodności z odpowiednimi wymogami określonymi w środku wykonawczym przyjętym na podstawie niniejszej dyrektywy, chociaż powinny zostać dopuszczone również inne środki wykazania takiej zgodności.
- N. **Państwa członkowskie powinny ustalić sankcje nakładane w przypadku naruszeń przepisów krajowych przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą.** Sankcje takie powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

- O. Zobowiązanie do przeniesienia niniejszej dyrektywy do prawa krajowego powinno **ograniczać się** do tych przepisów, które stanowią zasadniczą zmianę w porównaniu z dyrektywą 2005/32/WE. Zobowiązanie do przeniesienia przepisów, które nie uległy zmianie, wynika z dyrektywy 2005/32/WE.

Reasumując zatem powyższe wywody podnoszę, iż ogrzewacze pomieszczeń - kominki i piece na drewno kawałkowe, piece pelletowe – z powodzeniem mogą pełnić rolę jedyne źródła ogrzewania domu (np. piece akumulacyjne). Miejscowy ogrzewacz powietrza powinien jednak zawsze pełnić rolę zabezpieczenia w sytuacjach awarii dużych sieci przesyłowych i taniej alternatywy dla szerszej grupy społecznej. Uzależnienie ludzi, których mimo dotacji nie stać na termomodernizację, od ogrzewania gazowego czy elektrycznego będzie wpędzać ich w coraz większe ubóstwo energetyczne, pomimo dostępności akceptowalnego ekonomicznie i ekologicznie, lokalnego źródła energii odnawialnej jakim jest biomasa drzewna.

Przepisy zakazujące eksploatacji kominków, jako mieszkaniowych urządzeń grzewczych opalanych stałymi biopaliwami z przetworzonej biomasy drzewnej naruszają Konstytucję RP i Kodeks Cywilny w zakresie przepisów o ochronie prawa własności, Ustawę o Odnawialnych Źródłach Energii, Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych i wreszcie Ustawę o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Aktualnie podejmowane przez rządową administrację zespoloną na szczeblu wojewódzkim działania godzące w OZE budzą nie tylko sprzeciw społeczny ale uzasadnione wątpliwości prawne. Na stronach Wydziału Emisji i Ochrony Powietrza Departamentu Gospodarki Odpadami, Emisji i Pozwoleń Zintegrowanych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie czytamy, iż celem POP jest poprawa jakości powietrza w regionie. **Główne narzędzia – sukcesywna wymiana lub likwidacja źródeł niskiej emisji tzw. kopcuchów**, ich identyfikacja przez inwentaryzację oraz nowe nasadzenia zieleni. Powstaje zatem pytanie – jak te narzędzia koresponują ze stopniowym wykluczeniem spalania biomasy w paleniskach zgodnych z normami prawnymi Unii Europejskiej, w których zainstalowanie użytkownicy zainwestowali znaczące środki finansowe, często pochodzące z kredytów hipotecznych zaciągniętych na dziesiątki lat. Czy zgodne jest zatem z zasadą proporcjonalności i sprawiedliwości społecznej „karanie zakazami“ odpowiedzialnych użytkowników biomasy za zły stan powietrza wynikający z zaniedbań w zupełnie innych obszarach emisji zanieczyszczeń? Gdzie jest w tym miejsce na zaufanie obywatela do Państwa i poszanowanie prawa własności, a ponad wszystko zgodność prawa krajowego z nadrzędnym prawem Wspólnotowym?

Powołując te argumenty ufam w rozpoczęcie procesu sanacji prawnej deklarując pełną współpracę merytoryczną, branżową, naukową oraz prawną. Niech Mazowsze będzie przykładem prawdziwie europejskiego zrównoważonego rozwoju w duchu nowoczesnej polityki ekologicznej z poszanowaniem zasad proporcjonalności i sprawiedliwości społecznej.

W imieniu Zarządu i Członków
Ogólnopolskiego Stowarzyszenia „KOMINKI i PIECE”

Piotr Batura

Prezes

